Online ISSN: ۲۴۷۶-۴۵۰۷ Print ISSN: ۲۵۳۸-۲۰۵۵ www.irijournals.com مطالعات علوم کاربردی در مهندسی دوره ۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲ صفحات ۳۱۹–۲۸۶

مدلسازی و شبیهسازی تبدیل تغییر ترشوندگی سنگ مخزن

اسداله جوع عطا بیرمی^۱، ناصر اخلاقی^۲، محمدعلی جعفری^۳ ^۱هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی ۲میئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی ۲کارشناسی ارشد مهندسی نفت دانشگاه آزاد اسلامی

چکیدہ

تغییر ترشوندگی در فرایند تزریق آب هوشمند همراه با بازیافت نفت بیشتر در آزمایشهای آشام خودبه خودی، پس از جایگزین کردن آب ابتدایی با آب هوشمند، شناخته میشود. آشام خودبه خودی زمانی که مغزه ترشونده با نفت است مهارمی شود؛ بنابراین فرض می شود افزایش باز یافت نفت در این آزمایش نشان دهنده تغییر ترشوندگی است. سیلاب زنی با آب کم شور یا آب هوشمند یک فرایند اقتصادی است و به تجهیزات سطحی کم و در نتیجه سرمایه گذاری کم و هزینه های عملیاتی کمی نیاز دارد. پتانسیل این روش برای اولین بار با بررسی تأثیر شوری آب بر خاک رس بر تغییرات تراوایی ماسه سنگ مورد مطالعه قرار گرفت. در برخی از مقالات، افزایش نفت آزاد شده نشان دهنده تغییرات ترشوندگی سنگ مخزن است به وسیله دو مکانیزم حل شدن کلسیت و تغییر بار سطح و یا استفاده از هردو این مکانیزم ها ایان ها در سطح بازرگ عملی نشده اند تا کنون.

کلید واژه ها: سیلابزنی با آب کمشور یا مهندسی شده (هوشمند) مکانیزم هایی برای تـاثیر تزریـق (آب کـمشـور) از جملـه کاهش تراوایی، ویسکوالاستیسیته.

مقدمه

تقریباً ده تا پانزده درصد سنگهای رسوبی از سنگهای کربنات تشکیل شده اند. سه نوع عمده سنگ کربناته وجود دارد. سنگهای آهکی، دولومیت و گچ. سنگهای آهکی از کلسیت و دولومیت از کربناتهای کلسیت و منیزیم تشکیل می شوند. از سال ۱۹۵۰ معمولاً از تزریق آب برای حفظ فشار مخزن در کاهش انرژی طبیعی مخزن استفاده می شود، بنابراین بازیابی می تواند به ۴۰–۲۰۰٪ نفت اصلی موجود (OOIP) برسد. بازیابی سیلابزنی به پارامترهایی از جمله خصوصیات نفت، خصوصیات سنگ مخزن، الگوی چاه و غیره بستگی دارد. تقریباً همه مخازن مرسوم دریایی و خشکی از چرخه سیلابزنی عبور می کنند تا بخشی از نفت باقیمانده را پس از کاهش فشار طبیعی بازیابی کنند. مقدار قابل توجهی (تقریباً ۲۲/۲ میلابزنی عبور می از سیلابزنی در منافذ باقی می ماند، بخشی از آن به دلیل نیروهای سطحی و سطح (interfacial) است. ایـن مقدار در کربناته ها به دلیل ساختار پیچیده سنگ که معمولاً شامل شکستگی های طبیعی فراوان است، در مقایسه با انواع دیگر سنگ می بیشتر است؛ بنابراین، صنعت نفت علاقه مند به بهبود و بهبود فن آوری های بازیافت نفت برای بازیابی نفت بیشتر از مخازن بالغ است. مفهوم سیلابزنی با آب کمشور با استفاده از پساب تولید اولیه، توجه صنعت را در در دره است. در مقایسه با انواع دیگر سنگ

سیلابزنی با آب کم شور یا مهندسی شده (هوشمند)

فرآیند سیلابزنی با آب در طی دو دهه گذشته، حتی بعد از توسعه روش های دیگر ازدیاد برداشت مانند تزریق گاز و روشهای ازدیاد برداشت شیمیایی، یکی از کاربردیترین روشها برای حفظ فشار مخزن بعد از کاهش فشار اولیه و همچنین حرکت و روبش نفت به سمت چاههای تولیدی شناخته شده است.

تغییر درجه شوری آب و یا تفاوت در ترکیب آب تزریقی با آب سازندی جهت تزریق، برای سیلابزنی با آب یکی از مباحث مورد مطالعه می باشد که می تواند در مخازن نفتی مورد استفاده قرار گیرد. در واقع در این روش با تغییر درجه شوری، که تحت عنوان سیلابزنی با آب کمشور یا مهندسی شده بیان میشود، سعی میشود تا با تزریق آب، اثرات متقابل آب، نفت و سنگ را تحت تاثیر قرار داد که با افزایش برداشت از مخازن نفتی مواجه شد. هدف از ساخته شدن آب هوش مند تغییر ترشوندگی اولیه سنگ و تنظیم ترکیب یونها در سیال تزریقی است.

سازوکار فرآیند سیلابزنی با آب کمشور

مکانیزمهایی برای تاثیر تزریق آب کمشور از جمله کاهش تراوایی^۲، انحلال مواد معدنی^۲، تاثیرات اسمزی^۴، آزاد شدن اجزا قطبی نفت⁶، ویسکوالاستیسیته^{*}، تغییر کشش بین سطحی، انبساط لایه الکتریکی دوگانه^۲، تبادل چند جزیی یونی^{*}، تغییر ترشوندگی^{*} مطرح شده است؛ اما یافتن مکانیزم غالب در بحث یافتن ترکیب بهینه آب تزریقی به مخازن کربناته یا ماسه سنگی، چالش برانگیز است؛ اما مکانیزم تغییر ترشوندگی به طور گسترده به عنوان مکانیزم غالب و اساسی مورد قبول واقع شده است. بعضی محققان مانند آلوارادو و همکارانش درسال (۱۹۷۱) ترکیب تغییر ترشوندگی و توسعه ویسکوالاستیسیته بین سطحی را مکانیزم اساسی ازدیاد برداشت میدانند. تغییر غلطت یونهای تعیین کننده پتانسیل باعث تغییر ترشوندگی و در نهایت بهبود تولید نفت از مخازن کربناته شد. همچنین نشان داده شده است که خصوصیات سطح علاوه بر ترکیب آب تزریقی

- ³ Mineral dissolution
- ⁴ Osmotic effects
- ⁵ Desorption of polar oil components
- ⁶ viscoelasticity
- ⁷ Electrical double layer expansion
- ⁸ Multi component ionic exchange
- ⁹ Wettability alteration

¹ interfacial

² Permeability reduction

و انحلال ماده معدنی سنگ مخزن، به طورقابل توجهی بر روی تغییر ترشوندگی تاثیر گذار است. ماهانی و همکاران سال (۲۰۱۷) بار سطح سنگ را به عنوان مکانیزم احتمالی تغییر ترشوندگی در سیلابزنی با آب کمشور معرفی کردند **مکانیزم تغییر ترشوندگی**

اساس تغییر ترشوندگی را، پایداری فیلم آب شکل گرفته بین سطح مشترک سنگ-آب و آب-نفت می دانند که بستگی به بار الکتریکی در سطوح مشترک سنگ-آب-نفت دارد. وجود برهمکنشهای اسیدی-بازی و فرایندهای جـذب، باعـث بـاردار شـدن سطح مشترک بین آب و نفت میشود. یونهای با بار مخالف موجود در آب به سطح مشترک تفت-آب جـذب میشـوند و غلظـت آنها زیاد میشود که باعث تشکیل یک لایه نفوذ یونی میشود و ضخامت این لایه نفوذ بستگی به طـول دیبـای دارد. با کـاهش شوری، طول دیبای افزایش پیدا می کند و باعث افزایش جذب گروه های قطبی می شود

افزایش تولید تجمعی نفت حاصل از افزایش پتانسیل زتا تجمعی نرمال شده است. همچنین سطح مشترک نفت- آب می تواند بار مثبت داشته باشد در این مورد باید ترکیب آب تزریقی به گونهای باشد که باعث ایجاد پتانسیل زتا مثبت در سطح مشترک آب-سنگ شود. قطبیت همسان در هر دو سطح مشترک ایجاد دافعه میکند که خود باعث بهبود پایداری فیلم آب می شود. بدین وسیله ترشوندگی از حالت مخلوط ^{۱۰} یا ترشونده با نفت به حالت ترشونده با آب تغییر میکند که موجب افزایش تولید نفت می شود. اندازه گیری پتانسیل زتا برای تشخیص این که کدام یک از سطوح مشترک آب-نفت یا نفت-سنگ تاثیر بیشتری در تغییر زاویه تماس دارد به کار گرفته شده است و سطح مشترک آب-نفت تاثیر بیشتری بر تغییر ترشوندگی دارد. **ترشوندگی**

تعریف ترشوندگی به عنوان نوعی چسبیدن یک مایع به سطح جامد در حضور مایعات غیر قابل اختلاط دیگر است. توصیف آن در میدان نفتی مانند تمایل سنگ مخزن به تماس با آب یا نفت یا هر دو است. این در شکل ۱ نشان داده شده است. شایان ذکر است که قابلیت تر شدن فقط میزان خیس شدن سنگ را تعیین میکند، اما به طور مستقیم به مایعی که در تماس با سنگ است، اشاره نمیکند. فعل و انفعالات خاص نفت خام / آب نمک / سنگ ممکن است منجر به تغییر ترشوندگی از آبدوستی به نفتدوستی شود. ترشوندگی خنثی (یا متوسط) متناسب با شرایطی است که سنگ تمایل زیادی به هیچ یک از مایعات ندارد.

به دلیل طبیعت پیچیده سنگ های مخزن، آنها همچنین میتوانند ترشوندگی کسری را رشد دهند. سطح داخلی سنگ با مواد معدنی متعددی با ویژگی های مختلف شیمیایی و جذب تجسم یافته است؛ بنابراین، جذب عناصر نفت خام در برخی از قسمتهای سنگ ممکن است باعث ترشوندگی ناهمگن یا لکه دار شود. سالاتیل Salathiel قابلیت ترشوندگی مخلوط را به عنوان مسئله ویژهای از ترشوندگی کسری معرفی کرد که در آن سطوح ترشده از نفت مسیرهای ثابت منافذ بزرگتر را تشکیل می دهند. انتظار میرود که در سنگهایی که ترشوندگی مخلوط دارند آب ترجیحاً منافذ کوچک را اشغال کند، که آب را مرطوب نگه میدارد در حالی که نفت منافذ بزرگتری را اشغال میکند. ترشوندگی یکی از این عوامل مهم است که بر جریان و توزیع مایعات در محیط متخلخل تأثیر میگذارد؛ بنابراین، "اندازه گیری" ترشوندگی و شناخت مکانیزمی که ممکن است حالت تر شدن سنگ را اصلاح کند، بسیار مهم است.

اندازه گیری میزان ترشوندگی، زاویه تماس θ است که به دلیل عملکرد کشش سطحی در مرزهای بین فاز به وجود می آید، همانطور که در شکل ۱ نشان داده شده است. اندرسون قابلیت ترشوندگی سنگ را به صورتی که در ادامه توضیح داده می شود، مشخص می کند: برای یک سنگ آبدوست 75 > θ ، برای یک سنگ نفتدوست 105 < θ ، در حالی که دامنه شود، مشخص می کند: برای یک سنگ آبدوست 75 > θ ، برای یک سنگ نفتدوست 205 < θ ، در حالی که دامنه 205 > $\theta > 75$ ، مبوط به سنگ های با ترشوندگی خنثی است[93]. با این وجود، فاکتوره ای زیادی استفاده از اندازه گیری های زاویه تماس را برای توصیف تر بودن محدود می کنند. عامل اصلی، اندازه گیری هایی است که به طور معمول در یک سطح نرم انجام می شود و نمی تواند زبری، ناهمگنی و هندسه پیچیده سنگ های مخزن را در نظر بگیرد مورد دوم ، علکرد زاویه تماس است و هیچ اطلاعاتی در مورد وجود مواد آلی متصل و غیر قابل جابه جایی و قابلیت جا به جایی آن ها بر

¹⁰ Mixed-wet

روی سنگ های مخزن ندارد. بن؛ راین، استفاده از رویکرد زاویه تماس برای توصیف و اندازه گیری ترشوندگی مغزه کامل نیست و قرار است از تکنیک های دیگر استفاده شود.

شکل ۱…نمونه هایی از شرایط ترشوندگی مختلف: ۱) کاملاً مرطوب در آب ؛ ۲) آب دوست ؛ ۳) به شدت نفـت دوسـت اسـت. [۶]

تصويربردارى از محيط متخلخل براى شبيهسازى

تصویربرداری از مقاطع محیط متخلخل به ۴روش کلی قابل انجام است. امروزه با پیشرفت تکنولوژی، از فناوری نوینی در ساخت میکروسکوپ ها بهره می برند. استفاده از پرتوهای شتابدهنده الکترونی به عنوان منبع نوری و نیز آشکارسازهای الکترونی موجب شده تا میکروسکوپ های الکترونی^{۱۱} با قدرت تفکیک بالا جای میکروسکوپ های نوری را گرفته و در مشاهده و ثبت وقایع به ما کمک کنند. همچنین استفاده از آشکارسازهای الکترونی متفاوت صورت پذیرفته که هر کدام قابلیت ثبت تصاویر با ویژگیهای منحصر به خود است. افزایش کیفیت تصاویر و قدرت تفکیک بیشتر مواد و سیالات از جمله ویژگی های استفاده از این میکروسکوپها در مقایسه با میکروسکوپ های نوری است. میکروسکوپهای الکترونی باتوجه به تکنولوژی ساخت آنها در تصویربرداری انواع مختلفی دارند. میکروسکوپ الکترونی انتقال^{۱۲}،میکروسکوپهای الکترونی برش-دنباله ای^{۳۱}, میکروسکوپ الکترونی اسکن کننده^{۱۴}،میکروسکوپ الکترونی بازتابی^{۱۵}،میکروسکوپ الکترونی انتقال اسکن^۹

تصاویر آشکازساز الکترونی تابیده شده (BSE)

این تصاویر متداولترین تصاویری است که از مقاطع میکرومدل هایافت می شود. الکترونهای تابیده شده با انرژی بالا پس از نزدیک شدن به اتم های نمونه منعکس شده و در آشکارساز قابل تصویربرداری هستند. ایـن روش تصویرساز از اخـتلاف بـین نواحی با ترکیب شیمیایی متفاوت کمک می گیرد که بر اثر این تفاوت می توان تمایز میان فازهای مختلف جامد و فضای خالی را تشخیص داد. این تصاویر دو بعدی بوده و قابلیت انجام هرگونه آنالیزی برای مطالعات بعدی را دارا هستند[۲۵]. یر دازش تصویر به منظور ساخت مدل فیزیکی

> در این مرحله پردازش تصویر بر روییک مقطع ماسه های شکل (۳-۳) به ترتیب زیر انجام گرفته است: **حذف نوفه^{۱۷}**

در فرآیند پردازش تصاویر، به فیلترهایی که سبب کاهش نویز (نوفه) میشوند، فرآیندیکدست (ملایم) سازی تصویریاد می شود. عملکرد این فیلترها به وسیله روابط خطی و غیرخطی تعریف شده که به تغییر در تیزیلبهها، خروج تصویر از تیرگییا روشنی با کمک پیکسلهایی که در همسایگی پیکسل مورد نظر قرار دارد؛ صورت میپذیرد. این فیلترها با روشهای (آماری-ترتیبی) که به همراه دارند، به رفع نوفه میپردازند. اگرچه هر کدام از این روشها در مواجهه با برخی از نوفهها قوی و در برخی ضعیف عمل میکنند. بحث در مورد انواع نویز و روشهای رفع آنها در تصاویر از حوصله این پژوهش خارج است، با این حال انواع مهمترین

¹¹Electron microscope

¹²Transmission electronmicroscope (TEM)

¹³Serial-section electronmicroscopy (ssEM)

¹⁴Scanning electron microscope(SEM)

¹⁵Reflection electronmicroscope (REM)

¹⁶Scanning transmissionelectron microscope (STEM)

¹⁷Denoising / Noise reduction

نوفه عبارت اند از: نویز گاوسی^{۱۸}،نویز پواسون^{۱۹}،نویز فلفل-نمکی^{۲۰}،نویز ستارهای^{۲۱}، نویزیکنواخت^{۲۲}،نویز رایلی^{۳۳}،نویز دورهای^{۲۴}،نویز حرکتی^{۲۵}،ترکیبی از انواع نویز. اگرچه نوفهها بر روی سیگنالها رخ میدهد با این وجود تصاویر نیز سیگنالهایی هستند که بر روییک سطح پخش شده و مجموعه ی این سیگنالها با طول موجهای متفاوت (رنگها) به چشم ما می رسند و نوفهها (موجهای با فرکانس بالا) می توانند بر روی تصاویر رخ دهند. انواع رفع نوفه نیز برای برطرفسازی این تصاویر نیز وجود دارد. از جمله مهمترین روش های رفع نویز می توان به: فیلترهای خطی^۲،فیلتر پایینگذر^{۲۲}،فیلتر بالاگذر^{۲۸}،فیلتر میانه^{۲۱}،فیلتر وینر^{۳۰}،فیلتر گاوسی^{۳۱}، فیلتر هدایت شده^{۲۳} و اجرای الگوریتمهاییادگیری ماشین برای رفع نویز را اشاره نمود. برای اجرای حذف نویز بر روی تصویر مورد پژوهش از فیلتر گاوسی در نرمافزار Matlabاستفاده شده است [۲۶].

نمودارهای فراوانییا هیستوگرام، نمودارهایی هستند که بر اساس داده های آماری، میزان فراوانی داده ها را برای شاخصها نمایان می سازند. برای تعریف شاخص هیستوگرام از روش های دیجیتال سازی تصاویر فضای رنگی (قرمز-سبز-آبی) را به فضای خاکستری^{۳۳}(سیاه-سفید) تبدیل مینمایند. این فضای خاکستری در تصاویر، میزان فراوانی پیکسلها با این طیف می باشد. همچنین این نمودارها سبب شناخت تفکیک فضای رنگی پس زمینه از اشیا موجود در تصویر خواهد شد. این عملیات به منظور ورود به عملیات آستانه گذاری صورت میپذیرد[۲۷].

شكل ۲ هيستوگرام تصاوير،B هيستوگرام تصوير مقطع مورد مطالعه.

آستانه گذاری تصویر

آستانه گذاری با تعیین حد برای جداسازی اشیاء ۲و پسزمینه ۳با هدف باینریسازی تصویر ۴صورت میگیرد. ایـن روش بـا استفاده از هیستوگرامها صورت گرفته و حد میانی شئ و پسـزمینه را بـرای آن در نظـر میگیرنـد. سـپس بـرای جداسازی از فیلتری که بتواند تصویر را مجزا نماید، استفاده می شود و در نهایت عملیات دو دویی انجام میگیرد. روش های زیادی بـرای دو

- ¹⁸Gaussian noise
- ¹⁹Poisson noise
- ²⁰Salt-and-pepper noise
- ²¹Speckle noise
- ²²Uniform noise
- ²³Rayleigh noise
- ²⁴Periodic noise
- ²⁵Blurred noise
- ²⁶Linear filter
- ²⁷Min filter
- ²⁸Max filter
- ²⁹Median filter
- ³⁰Wiener filter
- ³¹Gaussian filter
- ³²Guided filter
- ³³Grayscale

دوره ۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۳۱۹-۲۸۶

دویی مطرح و اجرا شده و همچنان موضوع مورد مطالعه بسیاری از پژوهشهای پردازش تصویر میباشـد. دو دویـی بـه صـورت بـاینری و چندگانـه صـورت میگیـرد. در ایـن پـژوهش از روشـهای آسـتانهگذاری بـاینری کـه شـامل روش آسـتانهگـذاری سراسریOtsuاست، استفاده شده که یکی از بهترین روشهای آستانهگذاری است[۲۸.]

در این پژوهش قسمتی از تصویر سنگ مخزن Berea استفاده شده است که به کمک نرم افزار Rhino تبدیل بـه فایـل cad به منظور ساخت مدل فیزیکی برای حل مسئله شده است.

> بدین منظور قسمتی از محیط متخلخل ماسه سنگ Berea را انتخاب و شرایط مرزی را تعریف میکنیم شکل ۳ متخلخل ماسه سنگ Bereaرا انتخاب و شرایط مرزی

شرح مدل سیالات برای شبیهسازی

با توجه به مطالعاتی که در فصول گذشته صورت گرفت؛ سیالات موجود در سناریوهای شبیهسازی پیش رو ۳نوع خواه د بـود. نفت درجا که به صورت اولیه در میکرومدل حاضر است. دو سیال آبسازند و آب کمشور به ترتیب برای سناریوهایاول و دوم بـه میکرومدل شبیهسازی تزریق خواهند شد. همچنین دما ثابت و سیالات تراکم پذیری کمی خواهند داشت. **خصوصیات نفت**

نفت به صورت عمومی با درجه APIشناخته می شود و با توجه به این عدد دسته بندی و حیطه خصوصیات فیزیکی نفت را برای ما مشخص میسازد. اگر چه دسته بندی متفاوتی برای نفت مطرح میشود با این وجود از نظر وزن مخصوص می توان ۴دسته زیر را برای رده بندی نفت با درجه APIمطرح نمود[۲۸].

• نفت سبک: درجه *PI*بالای ۳۱٫۱و چگالی کمتر از ۸۷۰کیلوگرم بر مترمکعب.

دوره ۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۳۱۹–۲۸۶

- نفت معمولی: درجه *PI*بین ۲۲٫۳تا ۳۱٫۱ و چگالی بین ۹۲۰تا ۸۷۰کیلوگرم بر مترمکعب.
- نفت سنگین: درجه APIبین ۱۰تا ۲۲٫۳و چگالی بین ۱۰۰۰تا ۹۲۰کیلوگرم بر مترمکعب.
  - نفت فوق سنگین: درجه APIکمتر از ۱۰و چگالی بیش از ۱۰۰۰کیلوگرم بر مترمکعب.

نفتی که نیاز است تا در شبیهسازی قرار داشته باشد، بایستی نفت با درجه سنگین باشد؛ زیرا انجام عملیات ازدیاد برداشت بر روی نفتهای سبک از نظر اقتصادی به صرفه نیست. همچنین به دلیل وابستگی این نوع نفتها به ترکیبات آلی (برشهای سنگین+7) باید قبل از شبیهسازی مطالعات دقیقی بر روی نفت مورد مطالعه صورت پذیرد. در جدول زیر خصوصیات نفت برای شبیهسازی قرار گرفته است.

خصوصيات فيزيكي نفت	مقدار [واحد]
°API	١٣
$ ho_o$	۷۹۳/۰۷ $[kg/m^3]$
μ_{od}	•/•• ٣ ٣[P a.s]
Conduc	شکل
er	

جدول ۱ - خصوصیات نفت برای شبیهسازی

Feed oil Parameter API gravity (°) ~13 Viscosity at 20 °C (Pa.s) 0.49 Density at 15 °C (g.cm⁻³) 980 kg/m³ 0.98 Sulfur (wt.%) 3.8 56 Ni (ppm) V (ppm) 150 Ni + V (ppm)206 Asphaltene (wt.%) 11.3 Simulated distillation, ASTM D2887 10 vol.% 105 30 vol.% 151 50 vol.% 208 70 vol.% 293 90 vol.% 405

دوره ۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۳۱۹-۲۸۶

Crude Oil	Temperature (°C)	Conductivity (nS/m)	Crude Oil	Temperature (°C)	Conductivity (nS/m)
	22	56.6	D	22	6.7
	40	128.5		40	17.8
А	50	208.8		50	39.7
	60	219.3		60	56.1
	70	232.7		70	79.0
	22	94.9	E	22	14.3
	40	209.1		40	48.5
В	50	391.5		50	130.8
	60	428.4		60	141.8
	70	544.2		70	162.4
	22	50.3			
	40	93.9			
С	50	167.0			
	60	188.7			
	70	216.1			

جدول ۳- انواع نفت های مورد نظر با رسانندگی در مقابل دمای مورد نظر

خصوصیات آب سازند و آب کم شور و آب بدون نمک

سولفات منیزیوم و سـولفات اهـن بـر حسـب گرانـروی دینـامیکی از یـون MgSo4 غلظـت بـر حسـب ppm و تبـدیلش بـه mol/m^3

جدول ۴- خصوصیات فیزیکی آب سازند مورد نظر

ب بدون نمک آب کمشور	آب سازند [واحد]	خصوصیات فیزیکی آب
	١٣	°API
	۷۹۳/۰۷[<i>kg/m</i> ³]	$ ho_o$
	۰/۰۰۳۳[Pa.s]	μ

شکل ۲-نمودار ویسکوزیته ی دینامیکی بر حسب غلظت

توابع دانسیته و ویسکوویته در غلظتهای مختلف برای نمک MgSO₄ به صورت شکل های مختلف و شماره گذاری شده تهیه توابع برای مواد و عناصرجهت اضافه کردن .

rho * [mol/kg] = [mol/m^3] ;

دوره ۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۳۱۹-۲۸۶

شکل ۳- نمودار چگالی مواد مورد نظر بر حسب غلظت آن ها

1 mol/Lit = 1000 mol/m^3

محاسبه دو تابع برای دانسیته و ویسکوزیته بر حسب غلظت توابع دانسیته و ویسکوزیته در غلظتهای مختلف بـرای نمـک n _4 __ MgSO به صورت زیر تهیه و توابع برای آنها جهت اضافه کردن به کدها نوشته شد.

شکل ۴

توابع دانسیته و ویسکوویته در غلظتهای مختلف برای نمک MgSO₄ به صورت شکل های مختلف و شماره گذاری شده تهیه توابع برای مواد

دوره ۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۳۱۹–۲۸۶

شکل ۵- نمودار گرانروی دینامیکی و چگالی به دست آمده از کدنویسی بر حسب غلظت

Density 997.0479*exp(5.51232e-05*x) + -1.951337*exp(-2.458488*x) Viscosity 0.00078793*exp(0.0001957*x) + 8.7043e-05*exp(0.00069599*x)

توضیح خواهیم دادابعاد میکرومدل و تخلخل چقدره و … مقیاس میکرون، اعـداد در مراحـل بعـدی توضـیح داده شـده همـراه باشکل های متفاوت در صحفه بعد .

توضيح خواهم دادابعاد ميكرومدل و تخلخل چقدره و ... مقياس ميكرون، اعداد در مراحل بعدى

شکل ۷- ۵ ناحیه در این اسلایس از سنگ مخزن Berea دارای بار منفی هستند و بقیه مرزهای دارای بار مثبت هستند **فشار اولیه**

فشار اولیه نفت درون میکرومدل به علت استفاده از تعریف سیال به صورت نفت مرده، *psi*۱۴/۷ فرض شده و برای بـه حرکـت در آمدن نفت از تعریف مرز ورودی و خروجی با فشار ثابت استفاده میشـود کـه در قسـمتهای بعـدی بـه نحـوه تعریـف آن در نرمافزار کامسول خواهیم پرداخت.

اشباع

اشباع آب در مدل در ابتدای شبیه سازی صفر بوده و به تدریج افزایش خواهد یافت. متعاقبا اشباع نفت نیز ۱ میباشد. با توجه به این رویکرد در پایان شبیه سازی برای حالتهای تزریق آب کم شور و آب معمولی نتایج اشباع نفت و بازیافت نفت قابل مقایسه خواهند بود.

جدول ۵- درصد اشباع اولیه سیالات در میکرومدل

اشباع فاز در ابتدای شبیهسازی	درجه اشباع در ابتدا (کسر)
S _{o,inital}	1
$S_{w,initial}/S_{ls,initial}$	

درجه اشباع نفت باقي مانده

این درجه اشباع در شبیهسازی دوفازی رخ داده و زمانی حاصل میشود که پس از انجام تزریق به مدل دیگر نفتی قابـل تولیـد نباشد. این اشباع میتواند در نواحی دور از دسترس سیلابزنی و یا در نواحی که میزان فشار موئینگی بـالا باشـد باعـث بـه دام

افتادگی نفت گردد. همچنین اگر سطح مدل با تغییر شدید ترشوندگی روبهرو شود می توان شاهد پدیده به دام افتـادگی نفـت بود.

غلظت يون MgSo 4

غلظت تزريق 2000ppm رو مناسب و هدف تزريق آب كم شور معرفي كن (44.2 mol/m^3

پتانسیلزتا و بار اولیه دیواره های مدل

خواص متغیر این خواص فیزیکی در طول شبیهسازی از میکرومدل حاصل می گردند و برای دو حالت شبیهسازی مورد استفاده قـرار مـی گیرند.

خواص دوفازی

این خواص قابل محاسبه در شرایط دوفازی بوده و گاهی در میکرومدل ثابت و گاهی متغیر هستند. ت**ر شوندگی**

تمایلیک سیال برای چسبیدن و یا پخش شدن روییک سطح جامد در حضور سیال دیگر غیر قابل امتزاج را ترشوندگی می گویند. این تمایل برای پخش شدگی را با اندازه گیری زاویه تماس سطح مایع-جامد بیان کرده و با θ نمایش می دهند. زاویه تماس همواره از طرف مایع به سمت جامد اندازه گیری می شود. ترشوندگی پارامتری است که توزیع کننده سیال در محیط متخلخل است و وجود آن باعث آن میشود که فازترکننده در حفره های کوچکتر قرار گرفته و فازغیرترکننده در کانالهای بازتر قرار بگیرند. با تعریف تابعی وابسته به غلظت یون حل شده در آب می توان، خواص و تغییرات ترشوندگی سطح آب-جامد را در شبیهسازی و کنترل نمود. در ۲سناریوی تزریقی مورد مطالعه در ابتدای شبیهسازی سطح کانالهای میکرومدل نفت دوست بوده و در تعامل با آب و یا آب کمشور ترشوندگیآن دستخوش تغییر خواهد شد و زاویه تماس تغییر خواهد کرد.

توابع IFT و ترشوندگی در غلظت های مختلف برای نمک Mgso₄ به صورت شکل های داده شده تهیه و توابع بریا انها جهـت اضافه کردن به کد ها نوشته شد درشکل (*۱/) توضیح*

ِ ميكرومدل	تزریقی در	برای سیالات	ويه تماس	جدول ۶- زا
------------	-----------	-------------	----------	------------

ترشوندگی فاز	زاویه تماس (رادیان)
$\theta_{w(c)}$	$5\pi/6$
$\theta_{ls(c)}$	asdaasdasd

دوره ۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۳۱۹-۲۸۶

شکل ۹- تابع زاویه تماس (رادیان) بر حسب غلظت و نحوه مقدار دهی به ترشوندگی در نرمافزار.

توابع IFT و ترشوندگی در غلظت های مختلف برای نمک MgsO4 به صورت شکل های داده شده تهیه و توابع بریا انها جهت اضافه کردن به کد ها نوشته شد درشکل (*۱۰) توضیح*

. 106.6227*exp(-((x+6.352155)/15.02138)^2) + 95.13488*exp(-((x-380.7792)/738.4838)^2) کشش سطحی و کشش بین سطحی (*o*)

ترشوندگی

زمانی که در سیستمهای چندفازی سیالات غیرامتزاجی باهم در تماس هستند، لازم است اثر نیروهای بین سطحی مورد مطالعه قرار گیرد. عبارت «کشش بین سطحی» برای توصیف نیروهای سطح تماس بین دوفاز مایع و «کشش سطحی» برای توصیف نیروهای سطح تماس بین دوفاز مایع-گاز استفاده میشود.

شکل ۱۰- نمودار کشش بین سطحی نمک های مختلف بر حسب غلظت آن ها

توابع IFT و ترشوندگی در غلظت های مختلف برای نمک Mgso₄ به صورت شکل های داده شده تهیه و توابع بریا انها جهـت اضافه کردن به کد ها نوشته شد درشکل (*۱۱) توضیح*

ی کشش بین سطحی برای سیالات تزریقی در میکرومدل	جدول ۷- نیروی
---	---------------

کشش بین سطحی فاز	مقدار [N/m]
$\sigma_{w(c)}$	$4.8 imes10^{-2}$
$\sigma_{ls(c)}$	adasd

شکل ۱۱- تابع کشش بین سطحی بر حسب غلظت و نحوه مقدار دهی به کشش بین سطحی در نرم افزار

توضیح توابع IFT و ترشوندگی در غلظت های مختلف برای نمک Mgso4 به صورت شکل های داده شده تهیه و توابع بریا انها جهت اضافه کردن به کد ها نوشته شد درشکل (*۱۳*)

-9.916e-14*x^4 + 1.958e-10*x^3 -8.506e-08*x^2 -1.4884e-05*x + 0.021787 رژیم جریان چند فازی

IFT

$$\theta = \frac{S_{orw} - S_{orw}^{LS}}{S_{orw}^{HS} - S_{orw}^{LS}}$$

به حرکت یک گونه (A Species) شیمیایی از ناحیهای با غلظت بیشتر به سمت ناحیهای با غلظت کمتر، انتقال جـرم گفتـه می شود

معادله-پتانسیل الکتریکی : رابطه s ثابت دی الکتریک آب، ε_0 ثابت گذردهی خلاء $\left(\frac{C}{v.m}\right)^{-12} \times 10^{-12}$ دمای معادله-پتانسیل الکتریکی : رابطه s ثابت دی الکتریک آب، ε_0 ثابت گذردهی خلاء (R.K) ثابت گاز ایده آل $\left(\frac{J}{mol.K}\right)^{-12}$ قدرت یونی محلول یا محلول الکترولیت، F ثابت فارادی مطلق (R.K ثابت Z و $(96490 \ \frac{C}{mol})$ و Z بسار یسود.

معادله –هلم هولتز

$$\left(\frac{\partial}{\partial T} \left(\frac{G}{T}\right)\right)_{p,\{n_j\}} = -\frac{H}{T^2}$$

در اصطلاحات علمی برای اشاره به پتانسیل الکتریکی در تعلیق کلوئیدی به کار میرود

۱. قسمت درونی: شامل یونهایی است که به صورت قوی با سطح خارجی غشاء اتصال پیدا کردهاست.
 شکل ۱۵ – شماتیکی از مدل دولایه الکتریکی و ارتباط آن با پتانسیل زتا

شکل ۱۴- شماتیکی از مدل دولایه الکتریکی و ارتباط آن با پتانسیل زتا

۱. قسمت بیرونی یا ناحیه پراکنده که یونها در آن قسمت در حالت تعادل یونی به سر میبرند. پتانسیل Zeta به عنوان قسمت کاربردی بار الکتریکی سطح غشاء عمل میکند .ماهیت محیطی کـه سـلول در آن قـرار دارد، میزان یونها و pH محیط بر روی میزان پتانسیل zeta تأثیر میگذارد.

شكل ١٥- نمودار پتانسيل زتا برحسب غلظت پليمر

دوره ۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۳۱۹–۲۸۶

cs ۳,۲ شماتیک سرعت جریان سیال در هنگام تزریق آب در زمان

۱- پروفایل سرعت بحث و نتایج آزمایش آب کمشور

دوره ۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۳۱۹–۲۸۶

- 0.3 - 0.2 - 0.1

دوره ۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۳۱۹–۲۸۶

تزريق آب كمشور

شکل ۲۲- تغییرات اشباع نفت مخزن در حین تزریق آب کم شور درزمان ۶.۵ CS

شکل ۲۳- نمودار تغییرات زاویه تماس در گذر زمان با توجه به کد نوشته شده

تزریق آب کم شو ۳,۲ cs

شکل ۲۶- تغییرات فشار مخزن در حین تزریق آب کم شور در زمان مورد نظر

شکل ۲۷- تغییرات اشباع نفت در حین تزریق آب کمشور در زمان مورد نظر

شکل ۲۸- تغییرات غلظلت یونهای موجود در آب کمشور در حین تزریق در زمان مورد نظر

دوره ۹، شماره ۱، بهار ۱۴۰۲، صفحات ۳۱۹–۲۸۶

شکل ۲۹- تغییرات پتانسیلزتا در حین تزریق آب کم شور در زمان مورد نظر

شکل ۳۰- تغییرات سرعت جریان سیال در زمان مورد نظر در حین تزریق اب کم شور

شکل ۳۴- میدان الکتریکی در نزدیکی دیواره با خاصیت الکترواوسموزتیک درزمان مورد نظر Bectrical Potential() Time = 6.5 cs

شکل ۳۵- نمودار تغییرات زاویه تماس بر حسب زمان

شکل ۳۷- تغییرات اشباع نفت مخزن برحسب زمان

شکل ۳۸- مقایسه ترشوندگییکی از گره های مرزی با پتانسیل الکتریکی منفی (جریان الکترواسموتیک)

شكل ٣٩- مقايسه اشباع نفت دردوحالت

نتيجه گيرى

نتیجه گیریِ مربوط به آزمایشِ تزریق اب معمولی و اب با شوری کم هاوی یونهای پی دی ای تزریق اب معمولی باعث اتفاقات و پدیده ای خاص نشد و درهنگام تزریق اب گرانروی درسیال در برابر تغییرشکل یا حرکت قسمت های مجاور که در تزریق اب معمولی در زمان ۳/۲ CS و در فشار و زمان ۳/۲ سانتی ثانیه پسماند نفت باقی مانده در سنگ مخزن تغییر ترشوندگی حاصل نشده و همچنین در مراحل بعدی که شامل اشباع نفت و گرانروی دینامکی و تغییرات صورت گرفته هیچ گونه ترشوندگی انجام نشده و پسماند نفت همچنان ثابت مانده است که نشان از اهمیت ترکیب نسبت به غلظت است.

نتیجه گیریِ مربوط به آزماش های میکرومدل و سیلابزنی در فشار و اشباع متفاوت با اســتفاده از نفــت خــام سنگین در سازند ماسه سنگی

ایجاد امولسیونهای آب در نفت درجا برای نفت خـام سـنگینِ بـا پایـداریِ آسـفالتینِ کـم و بازیافـت نفـتِ بیشـتر در طـول سیلابزنی با آب کمشور توسط امولسیون هاکه با انسدادِ منافذ / گلوگاه ها و انحرافِ جبهه ی سیالِ تزریقی به مناطق جـاروب نشده ی محیط متخلخل مخزن همراه بوده است

انحراف جریان موضعی و سپس در تماس بودن نفتِ باقیمانده ی بیشتر با آب با شوری کم و به دنبال آن بهبود راندمانِ آب کمشور با تشکیل شدن امولسیونهای درجا در طول تزریق آب کمشور

مکانیسم غالبِ به تله افتادنِ اب کمشور، به تله افتادنِ موادّ انحلال پذیر در سیالاتِ مخزن (آب و نفت)، به ویژه در فاز نفتی در مقیاس نرم افزاری و در نتیجه تمایل بیشتر نفت به نگه داشتن اب کمشور یا هوشمند در محلول نسبت به آب بر اساس نتایج.

منابع

[1]: J. Song, Q. Wang, I. Shaik, M. Puerto, P. Bikkina, C. Aichele, S.L. Biswal, G.J. Hirasaki, Effect of salinity, Mg2+ and SO4 2- on "smart water"-induced carbonate wettability alteration in a model oil system, Journal of Colloid and Interface Science (2019).

[2]: Akhlaghi Amiri HA, Hamouda AA (2013) Evaluation of level set and phase field methods in modeling two phase flow with viscosity contrast through dual permeability porous medium. Int J Multiph Flow 52:22–34

[3]: Takeya, M., Ubaidah, A., Shimokawara, M., Okano, H., Nawa, T., & Elakneswaran, Y. Crude oil/brine/rock interface in low salinity waterflooding: Experiments, triple-layer surface complexation model, and DLVO theory. Journal of Petroleum Science and Engineering, 106913(2020).

[4]: T.Austad et Al."Chemical Flooding of Oil Reservoirs and Spantaneous Oil Expulsion from Oil-and WaterWet low Permeable Chalk Materials By Imibitionof Aqueos Surfactan Solution".Colloid Surf A, V. 137. (1997)

[5]: Akhlaghi Amiri HA, Hamouda AA (2014) Pore-scale modeling of non-isothermal two phase flow in 2D porous media: influences of viscosity, capillarity, wettability and heterogeneity. Int J Multiph Flow 61:14–27

[6]: Badalassi VE, Cenicerob HD, Banerjee S (2003) Computation of multiphase systems with phase field models. J Comput Phys 190:371–397

[7]: Blunt MJ (2001) Flow in porous media, pore-network models and multiphase flow. Curr Opin Colloid Interface Sci 6:197–207

[8]: Bogdanov I, Jardel S, Turki A, Kamp A (2010) Pore scale phase field model of twophase flow in porous medium. In: Annual COMSOL Conference, Paris, France

[9]: Chegenizadeh N, Saeedi A (2017) Most common surfactants employed in chemical enhanced oil recovery. Department of Petroleum Engineering, Curtin University, 26 Dick Perry Avenue, 6151 Kensington 3(2): 197–211

[10]: Chiu PH, Lin YT (2011) A conservative phase field method for solving incompressible two-phase flows. J Comput Phys 230:185–204

[11]: Bonto, M., Eftekhari, A., Nick, H. An overview of the oil-brine interfacialbehavior and a new surface complexation model. Sci. Rep. 9, 6072(2019).

[12]: Craig FF (1971) The reservoir engineering aspects of water flooding, vol 2. American Institute of Minerals, Metallurgy and Petroleum Engineers Inc, New York, p 202e13

[13]: Feng JJ, Liu C, Shen J, Yue P (2005) An energetic variational formulation with phase field methods for interfacial dynamics of complex fluids: advantages and challenges. In: Maria-Carme [14]: T, Eugene M (eds) Modeling of soft matter, the IMA volumes in mathematics and its applications, vol 141. Springer, New York, pp 1–26

[15]: Gonzalez RC, Woods RE (2002) Digital image processing, 3rd edn. Prentice Hall, New Jersey, pp 711–759

[16]: Jackson, M. D., Al-Mahrouqi, D. & Vinogradov, J. Zeta potential in oil-watercarbonate systems and its impact on oil recovery during controlled salinity water-flooding. Sci. Rep. 6, 33763 (2016)

[17]: Gunde AC, Bera B, Mitra SK (2010) Investigation of water and CO2 (carbon dioxide) flooding using micro-CT (micro-computed tomography) images of Berea sandstone core using finite element simulations. Energy 35:5209–5216

[18]: Alshakhs, M. J. & Kovscek, A. R. Understanding the role of brine ionic composition on oil recovery by assessment of wettability from colloidal forces. Advances in Colloid and Interface Science 233, 126–138 (2016)

[19]: Garcia Olvera, G. et al. Effects of asphaltenes and organic acids on crude oil-brine interfacial viscoelasticity and oil recovery in lowsalinity waterflooding. Fuel 185, 151–163 (2016).

[20]: Moradi, M. et al. Impact of ionic strength on partitioning of naphtenic acids in watercrude oil systems –Determination through high-field NMR spectroscopy. Fuel 112, 236–248 (2013)

[21]: Chávez M., T. E., Firoozabadi, A. & Fuller, G. G. Nonmonotonic Elasticity of the Crude Oil-Brine Interface in Relation to Improved Oil Recovery. Langmuir 32, 2192–2198 (2016).

[22]: Lashkarbolooki, M. & Ayatollahi, S. Effects of asphaltene, resin and crude oil type on the interfacial tension of crude oil/brine solution. Fuel 223, 261–267 (2018).

[23]: Chakravarty, K. H., Fosbøl, P. L. & Thomsen, K. Brine crude oil interactions at the Oil-Water Interface. Proceedings of the SPE Asia Pacific Enhanced Oil Recovery Conference, 817–836, https://doi.org/10.2118/174685-MS (2015).

[24]: Hadia N, Chaudhury L, Mitra SK, Vinjamur M, Singh R (2007) Experimental investigation of horizontal wells in water flooding. J Pet Sci Eng 56:303e10

[25]: H. Mahani, A. Levy Keya, S. Berg, R. Nasralla. "Electrokinetics of Carbonate/Brine Interface in LowSalinityWareflooding: Effect of Brine Salinity, Composition, Rock Type and pH on Zata-Potential and a SurfaceComplexation Model". Shell Global Solutions International B.V. SPE Journal, V. 22, P. 53-68. (2017)

[26]: Hara K, Kuwabara H, Kajimoto O, Bhattacharyya K (1999) Effect of pressure on the critical micelle concentration of neutral surfactant using fluorescence probe method. J Photochem Photobiol A 124:159–162

[27]: Hatiboglu CH, Babadagli T (2007) Lattice-Boltzmann simulation of solvent diffusion into oil saturated porous media. Phys Rev 76:066309

[28]: Hirt CW, Nichols BD (1981) Volume of fluid (VOF) method for the dynamics of free boundaries. J Comput Phys 39:201–225

[29]: http://www.kgs.ku.edu/Publi catio ns/Oil/prime r03.html

[30]: Jacqmin D (1999) Calculation of two-phase Navier-Stokes flows using phase field modeling. J Comput Phys 155:96–127

[31]: Jarvet J, Danielsson J, Damberg P, Oleszczuk M, Gräslund A (2007) Positioning of the Alzheimer A β (1–40) peptide in SDS micelles using NMR and paramagnetic probes. J Biomol NMR 39(1):63–72

[32]: Kathel P, Mohanty KK (2013) EOR in tight oil reservoirs through wettability alteration. SPE annual technical conference and exhibition, Society of Petroleum Engineers, New Orleans, Louisiana, USA

[33]: Kushner LM, Duncan BC, Hoffman JI (1952) A viscometric study of the micelles of sodium dodecyl sulfate in dilute solutions. J Res Natl Bur Stand 49(2):85

[34]: Liu C, Shen J (2003) A phase field model for the mixture of two incompressible fluids and its approximation by a Fourier-spectral method. Phys D 179:211–228

[35]: Maaref S, Rokhforouz MR, Ayatollahi S (2017) Numerical investigation of two phase flow in micromodel porous media: effects of wettability, heterogeneity, and viscosity. Can J Chem Eng 95:1213–1223

[36]: Martys N, Cieplak M, Robbins M (1991) Critical phenomena in fluid invasion of porous media. Phys Rev Lett 66:1058–1061

[37]: Mukerjee P, Mysels K (1972) Critical micelle concentrations of aqueous surfactant systems. Natl Bur Stand 36:227

[38]: Panton RL (2004) Incompressible flow, 3rd edn. Wiley, New York

[39]: Qi Z, Wang Y, Xu X (2014) Effects of interfacial tension reduction and wettability alteration on oil recovery by surfactant imbibition. Adv Mater Res 868:664–668

[40]: Ramstad T, Oren P, Bakke S (2009) Simulation of two-phase flow in reservoir rocks using a lattice Boltzmann method. Soc Pet Eng J 15:917–927

[41]: Rostami P (2019) The effect of nanoparticles on wettability alteration for enhanced oil recovery: micromodel experimental studies and CFD simulation

[42]: Santhosh V, Mitra SK, Vinjamur M (2008) Flow visualization of waterflooding with horizontal and vertical wells. Pet Sci Technol 26(15):1835–1851

[43]: Schramm LL (2000) Surfactants: fundamentals and applications in the petroleum industry, 621 pages

[44]: Smereka P, Sethian JA (2003) Level set methods for fluid interfaces. Annu Rev Fluid Mech 35:341–372